

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення вченої ради університету
25 червня 2026 року,
протокол № 13.

Т.в.о. ректора, голова вченої ради
університету, доктор юридичних наук,
професор

Олег ОМЕЛЬЧУК

25 червня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ОХОРОНА ТА ЗАХИСТ ТРУДОВИХ ПРАВ ТА ЗАКОННИХ
ІНТЕРЕСІВ ПРАЦІВНИКІВ»
для підготовки на другому освітньо-науковому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня «Магістр права»
за спеціальністю D8 Право
галузі знань D Бізнес, адміністрування та право
Освітня програма «Магістр права»

м. Хмельницький
2026

РОЗРОБНИК:

Доцентка кафедри трудового,
земельного та господарського права,
кандидатка юридичних наук, доцентка
16 червня 2026 року

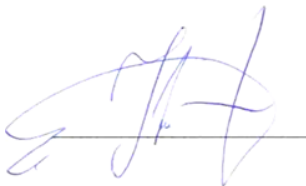

Алла АНДРУШКО

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри трудового, земельного
та господарського права
16 червня 2026 року, протокол № 11.

Завідувач кафедри, доктор
юридичних наук, професор
16 червня 2026 року

Іван КОСТЯШКІН

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми
18 червня 2026 року

Сергій КРУШИНСЬКИЙ

Декан юридичного факультету,
кандидат юридичних наук, доцент
18 червня 2026 року

Віктор ЗАХАРЧУК

Рішення методичної ради університету
18 червня 2026 року, протокол № 8.

Голова методичної ради університету,
кандидатка наук з державного
управління, доцентка
18 червня 2026 року

Ірина КОВТУН

ЗМІСТ

	Стор.
1. Опис навчальної дисципліни	— 4
2. Програмні компетентності і заплановані результати навчання	— 4
3. Програма навчальної дисципліни	— 5
4. Структура вивчення навчальної дисципліни	— 6
4.1. Тематичний план навчальної дисципліни	— 6
4.2. Аудиторні заняття	— 7
4.3. Самостійна робота студентів	— 7
5. Методи навчання та контролю	— 7
6. Схема нарахування балів	— 8
7. Рекомендовані джерел	— 8
7.1. Основні джерела	— 8
7.2. Допоміжні джерела	— 9
8. Інформаційні ресурси в Інтернеті	— 11

1. Опис навчальної дисципліни

1. Шифр і назва галузі знань	– D Бізнес, адміністрування та право
2. Код і назва спеціальності	– D 8 Право
3. Назва спеціалізації	– спеціалізація не передбачена
4. Назва дисципліни	– Охорона та захист трудових прав і законних інтересів працівників
5. Тип дисципліни	– вибіркова
7. Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	– другий
8. Ступінь вищої освіти, що здобувається	– магістр права
11. Обсяг вивчення дисципліни:	
1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	– 3 / 90
12. Форма семестрового контролю	– залік
13. Місце дисципліни в логічній схемі:	
1) попередні дисципліни	– Проблеми нормотворення та правозастосування
2) супутні дисципліни	–
3) наступні дисципліни	– Альтернативне вирішення правових спорів Практика забезпечення конституційних прав людини
14. Мова вивчення дисципліни	– українська.

2. Програмні компетентності і заплановані результати навчання

Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	Загальні компетентності
	ЗК1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
	ЗК 2 Здатність проводити дослідження на відповідному рівні
	ЗК 3 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
	ЗК 6 Здатність генерувати нові ідеї (креативність)
	ЗК 7 Здатність приймати обґрунтовані рішення
	Спеціальні компетентності
	СК1 Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності
	СК3 Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні
	СК6 Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію
	СК8 Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів
	СК10 Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування
	СК11 Здатність критично оцінювати ефективність представництва і

	захисту прав, свобод та інтересів клієнтів СК12 Здатність розвивати та утверджувати етичні стандарти правничої діяльності, стандарти професійної незалежності та відповідальності правника СК13 Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією
Програмні результати навчання	РН 1 Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання РН 3 Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження РН 4 Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки РН 6 Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи РН 7 Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання РН 8 Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності РН 9 Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг РН 12 Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів РН 17 Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Загальні положення про охорону та захист трудових прав працівників

Правовий механізм забезпечення трудових прав працівника. Поняття охорони та захисту трудових прав працівників.

Механізм превентивної охорони та захисту трудових прав працівників. Поняття механізму превентивної охорони та захисту трудових прав працівників.

Стадії механізму превентивної охорони та захисту трудових прав працівників. Стадія регламентації превентивної охорони та захисту трудових прав працівників. Функціонально-організаційна стадія механізму превентивної охорони та захисту трудових прав працівників.

Тема 2. Основні елементи механізму превентивної охорони та захисту трудових прав працівників

Форми превентивної охорони трудових прав працівників. Засоби превентивної охорони трудових прав працівників. Поняття засобів превентивної охорони трудових прав працівників.

Відмежування засобів превентивної охорони від засобів захисту трудових прав працівників. Стадії застосування засобів превентивної охорони трудових прав

працівників.

Види засобів превентивної охорони трудових прав працівників.

Форми захисту трудових прав працівників. Поняття форми захисту трудових прав працівників. Класифікація форм захисту трудових прав працівників

Тема 3. Способи, заходи, засоби захисту трудових прав працівників.

Поняття способів, заходів та засобів захисту трудових прав працівників.

Види способів, заходів, засобів захисту трудових прав працівників

Тема 4. Особливості превентивної охорони трудових прав працівників 1. Превентивна охорона трудових прав працівників органами державної влади.

Превентивна охорона трудових прав працівників Верховною Радою України, Президентом України, Кабінетом Міністрів України, Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини.

Превентивна охорона трудових прав працівників Міністерством соціальної політики України, Національною службою посередництва і примирення.

Превентивна охорона трудових прав працівників органами місцевого самоврядування.

Превентивна охорона трудових прав працівників профспілками.

Тема 5. Особливості захисту трудових прав працівників

Адміністративний захист трудових прав працівників.

Судовий захист трудових прав працівників.

Захист трудових прав працівників у порядку діяльності комісії по трудових спорах.

Захист трудових прав працівників у порядку діяльності примирної комісії.

Захист трудових прав у порядку діяльності трудового арбітражу.

Тема 6. Самозахист трудових прав працівників

Поняття та структура самозахисту трудових прав працівників.

Межі здійснення самозахисту трудових прав.

Страйк як засіб промислових акцій працівників.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ те- ми	Назва теми	Кількість годин											
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
			Лекції	Сем. (прак).	Сам.роб	Лаб.роб	Інд.з		Лекції	Сем. (прак).	Сам.роб.	Лаб.роб	Інд.з
1.	Загальні положення про охорону та захист трудових прав працівників	12	2	2	8	-	-	12	2	2	8	-	-
2.	Основні елементи механізму превентивної охорони та захисту трудових прав працівників	16	4	4	8	-	-	16	2	2	12	-	-

3.	Способи, заходи, засоби захисту трудових прав працівників	16	4	4	8	-	-	16	2	-	14	-	-
4.	Особливості превентивної охорони трудових прав працівників	16	2	2	12	-	-	16	2	-	14	-	-
5.	Особливості захисту трудових прав працівників	16	4	4	8	-	-	16	2	2	12	-	-
6.	Самозахист трудових прав працівників	14	2	2	10	-	-	14	-	-	14	-	-
Всього годин :		90	18	18	54	-	-	90	10	6	74	-	-

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбачених тематичним планом, що визначається у силабусі навчальної дисципліни.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються у силабусі навчальної дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань визначаються у силабусі навчальної дисципліни.

4.3. Самостійна робота студентів

4.3.1. Самостійна робота студентів включає завдання до кожної теми.

4.3.2. Завдання для самостійної роботи студентів зазначаються в силабусі навчальної дисципліни.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) слайдові презентації.

На семінарських заняттях відбувається:

- дискусійне обговорення проблемних питань;
- тренінги спрямовані на розвиток здатності генерування нових ідей;
- вирішення тестових завдань;
- повідомлення про виконання індивідуальних завдань.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

1. усне або письмове (у тому числі тестове у Google формі) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;
2. усне або письмове (у тому числі тестове у Google формі) опитування на семінарських заняттях;

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі екзамену, за умови якщо здобувач освіти за поточний контроль накопичив менше 36 балів, або бажає отримати підсумковий бал вищий за розрахунковий, який обчислюється за формулою:

$$\Sigma c = \text{Бпк} \cdot 100 / 60, \text{ де:}$$

Σc – загальна кількість балів;

Бпк – кількість балів, отриманих за поточний контроль.

Структура залікового білету включає 40 тестових завдань різної складності.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нархування балів за результатами навчання здійснюється за схемою, наведеною на рис.

6.2. Обсяг балів, здобутих аспірантами під час лекцій, семінарських занять, самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань визначаються у силабусі навчальної дисципліни.

7. Рекомендовані джерела

7.1. Основні джерела

1. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 року № 322-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>
2. Про примусову чи обов'язкову працю: Конвенція Міжнародної організації праці від 28 червня 1930 року № 29. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_136#Text
3. Про припинення трудових відносин з ініціативи роботодавців: Конвенція Міжнародної організації праці від 22 червня 1982 року №158. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_005#Text
4. Бутинська Р. Я., Мокрицька Н. П. Трудове право України : навчальний посібник. Львів : Галицька видавнича спілка, 2022. 312 с. URL: <https://vstup.htek.com.ua/wp-content/uploads/2024/10/11.3-Butynska.pdf>
5. Венедіктов С. В. Трудове право України: підручник. Київ: Діа. 2024. 228 с. URL: https://fpk.in.ua/images/biblioteka/4bac_pravo/Trudove-pravo.-Venediktov.2024.pdf
6. Трудове право України: підручник. За ред. О.М. Ярошенка. Харків. 2022. 376 с. URL: <https://mon.gov.ua/static->

[objects/mon/sites/1/news/2022/07/27/Trudove.pravo.Ukrayiny.26.07.2022.pdf7](https://objects.mon/sites/1/news/2022/07/27/Trudove.pravo.Ukrayiny.26.07.2022.pdf7).

7. Назарчук О. М. Трудове право: навчальний посібник. Київ : КНЕУ. 2025. 230 с. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/4268e889-54b7-4bec-a871-c79ae61770c0/content>

8. Щербина В.І., Сіроха Д.І., Соцький А.М. Трудове право України: підручник. К. 2025. 523 с. URL: <https://ru.scribd.com/document/920988876/%D0%9F%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D0%A2%D0%9F%D0%A3-%D0%A9%D0%B5%D1%80%D0%B1%D0%B8%D0%BD%D0%B0-%D0%A1%D1%96%D1%80%D0%BE%D1%85%D0%B0-%D0%A1%D0%BE%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B8-2025>

9. Трудове право України: (особлива частина) : практикум / Вавженчук С.Я., Кучма О.Л., Сіньова Л.М., Черноус С.М. ; М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Навч.-наук. ін-т права. Київ : 7БЦ, 2022. 299 с.

10. Трудове право: мультим.-навч. електронний посібник. / Кирдан Б.В., Калінюк А.Л., Куцук К.В., Мироненко В.П., Шаповал Л.І., Ракул О.В. Київ 2022. URL: https://arm.naiu.kiev.ua/books/trudove_pravo/autor.html

11. Трудове право: навч. посібник / кол. авт.: О. С. Юнін, К. Р. Резворович, Н. В. Уварова та ін. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2023. 100 с.

7.2. Допоміжні джерела

1. Андрушко А.В. Свобода вибору у контексті права на працю (за п 1ст. 40 КЗпП України. Науковий вісник УжНУ. Серія Право. Випуск 69. 2022р. С.189-195. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2021.69.32>

2. Андрушко А.В. Трудові відносини у період воєнного стану. Науковий вісник УжНУ. Серія Право. Випуск 73. Частина 1. 2022. С.147-150. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2022.73.24>

3. Андрушко А.В. Встановлення факту трудових відносин у судовому порядку. Науковий вісник УжНУ. Серія Право. Випуск 75. 2023. С.84-87. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2022.75.3.14>

4. Андрушко А.В. Особливості правової регламентації нагляду і контролю за додержанням законодавства про працю Науковий вісник УжНУ. Серія Право. Випуск 81 (1). 2024. С.327-331. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.81.1.52>

5. Андрушко А.В., Петренко М.О. Трудове право Німеччини. Науковий вісник УжНУ. Серія «Право». 2025. Випуск 87. Частина 2. С.82-87.

6. Андрушко А.В., Петренко М.О. Трудовий захист та працевлаштування українських біженців у Німеччині за §24 Aufenth G. Науковий вісник УжНУ. Серія «Право». 2025. Випуск 89. Частина 2. С.71-76. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322>

7. Андрушко А.В., Боднарчук Д.І. Практика Європейського суду з прав людини в системі джерел трудового права. Науковий вісник УжНУ. Серія «Право». 2025. Випуск 89. Частина 2. С.85-91. DOI: <https://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/336064>

8. Андрушко А.В., Петренко М.О. Правове регулювання трудових відносин іноземних студентів у Німеччині. Науковий вісник УжНУ. Серія «Право». 2025. Випуск 92. Частина 2. С.87-94. DOI: <https://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/350336>

9. Андрушко А.В., Петренко М.О. Правове регулювання охорони материнства у трудових відносинах: досвід ФРН та перспективи імплементації в Україні. Науковий вісник УжНУ. Серія «Право». 2026. Випуск 93. Частина 2. С.138-142.
10. Андрушко А.В. Головащенко О.В. До питання нагляду і контролю у сфері охорони праці. Науковий вісник УжНУ. Серія «Право». 2026. Випуск 94. Частина 2. С.118-122. URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2026/05/17-1.pdf>
11. Бурак В. Я. Відшкодування роботодавцем шкоди, заподіяної працівнику порушенням його прав. Актуальні питання вдосконалення певних галузей права України: колективна монографія / кер. авт. кол.: Л. І. Лелик, В. Г. Яворська. Дрогобич: Посвіт, 2020. 274 с. URL: <https://law.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/12/Dysertatsiia-1.pdf>
12. Бурак В. Я. Правовий механізм захисту трудових прав та законних інтересів працівників: монографія. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2021. 440 с. URL: <https://odnb.odessa.ua/vnn/book/11668>
13. Дейнека В.С. Істотні умови трудового договору. Науковий вісник Ужгородського національного університету, 2019. Серія Право. Випуск 58. Том 1. С. 160–163. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/items/4e0b7bed-d4a0-4102-9efe-859953140a04>
14. Івчук Ю.Ю. Особливості правового статусу працівників в умовах воєнного стану. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 4. С. 198-200. URL: http://lsej.org.ua/4_2025/46.pdf
15. Колб С.О. Домашня праця в системі трудового права. Право і суспільство. 2025. № 2. С. 176-182. URL: http://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2025/2_2025/27.pdf
16. Луценко О. Є. Недійсність трудових договорів та їх умов: сфера дії трудового права чи цивільного ? Право і суспільство. 2025. № 1. С. 192-199. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2025/1_2025/30.pdf
17. Парпан Т. В. Конституційна заборона примусової праці в Україні. Український часопис конституційного права. 2022. № 1. С.55-64. URL: <https://www.constjournal.com/wp-content/uploads/issues/2022-1/pdfs/5-tetiana-parpan-konstytutsiina-zaborona-prymusovoi-pratsi-ukraini.pdf>
18. Перелік важких робіт і робіт з шкідливими і небезпечними умовами праці, на яких забороняється застосування праці неповнолітніх: Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 31 березня 1994 р. №46. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0176-94#Text>
19. Перелік важких робіт та робіт із шкідливими і небезпечними умовами праці, на яких забороняється застосування праці жінок, Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 29 грудня 1993 р. №256. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0051-94#Text>
20. Пилипенко П.Д. Соціальне право: становлення та перспективи майбутнього. Право України. 2022. №2. С. 64-75. URL: <http://jnas.nbuv.gov.ua/article/UJRN-0001430457>
21. Порядок обчислення середньої заробітної плати: Постанова Кабінету Міністрів України від 8 лютого 1995 р. URL: № 100. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/100-95-%D0%BF#Text>
22. Про виконавче провадження: Закон України від 02.06.2016 року № 1404-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19#Text>
23. Про відпустки: Закон України від 15. 11.1996р. № 504/96/ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80#Text>
24. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 року № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>
25. Про застосування Конституції України при здійсненні правосуддя: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 1 листопада 1996 року № 9. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0009700-96#Text>
26. Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів): Закон України від 3 березня 1998р. № 137. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/137/98-%D0%B2%D1%80#Text>

29. Про практику розгляду судами цивільних справ за позовами про відшкодування шкоди: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 27 березня 1992 р. №6. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0006700-92#Text>
30. Про судовий збір: Закон України від 08.07.2011року № 3674-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3674-17#Text>
31. Про судову практику в справах про відшкодування шкоди, заподіяної підприємствам, установам, організаціям їх працівниками від 29.12.1992 року № 14. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0014700-92#Text>
32. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>
33. Слободян І.Ю., Роман В.П., Окремі аспекти відповідальності у трудовому праві. Науковий вісник УжНУ. 2025. Серія Право. Випуск 89: частина 2. С.195-200. URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2025/07/31-1.pdf>
34. Типове положення про діяльність уповноважених найманими працівниками осіб з питань охорони праці: Наказ Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 21 березня 2007 р. №56. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0316-07#Text>
35. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 року № 1618-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>
36. Чорноус С.М. Про оціночні поняття у проекті Трудового Кодексу України. Науковий вісник УжНУ. Серія Право. Випуск 87. Ч. 2. 2025. С. 151-158. URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2025/03/24-1.pdf>
37. Щодо грошової компенсації працівникам за невикористані дні щорічної та додаткової відпусток: лист Мінпраці від 24 червня 2011 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0208739-11#Text>

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. www.rada.gov.ua
2. www.president.gov.ua
3. www.kmu.gov.ua
4. www.msp.gov.ua/
5. <https://minjust.gov.ua/>
6. <https://reyestr.court.gov.ua/>